

Ombwdsmon
Ombudsman
Cymru · Wales

Polisi Aseiad o'r Effaith ar Ddiogelu Data

Cynnwys

1. Diben.....	3
2. Cwmpas.....	3
3. Beth yw DPIA?.....	3
4. Diffiniadau eraill.....	4
5. Rolau a chyfrifoldebau	5
6. Buddion Asesiad o’r Effaith ar Ddiogelu Data	6
7. Y Weithdrefn DPIA	7
8. Pryd y mae angen DPIA?	7
9. Ymgymryd â DPIA.....	8
10. Ymgynghori â’r ICO	10
11. Adolygu DIPA	10
12. Datgelu a chyhoeddi DPIA.....	11
13. Monitro a Chydymffurfio	11
14. Adolygu’r polisi hwn.....	11
15. Rhagor o Wybodaeth	12

1. Diben

- 1.1. Mae'r Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn cymryd preifatrwydd data personol yn gwbl ddirifol. Mae gennym fesurau ar waith i ddeall pa ddata personol sydd gennym ac i sicrhau y caiff data ei ddiogelu yn ddigonol.
- 1.2. Gyda chymaint o wybodaeth yn cael ei chasglu, ei defnyddio a'i rhannu, mae'n bwysig bod camau yn cael eu cymryd i ddiogelu preifatrwydd pob unigolyn a sicrhau bod gwybodaeth bersonol yn cael ei thrin yn gyfreithiol, yn ddiogel, yn effeithlon ac yn effeithiol.
- 1.3. Mae ein rhwymedigaethau o dan Reoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data'r DU (GDPR y DU) yn ei gwneud yn ofynnol i ni ystyried materion diogelu data a phreifatrwydd ymlaen llaw ar gyfer unrhyw ddata personol a broseswn. Offeryn i gyflawni hyn yw'r Asesiad o'r Effaith ar Ddiogelu Data (DPIA) ac ystyrir yn elfen allweddol o ddull 'Preifatrwydd trwy Ddylunio'. ¹ Bydd cwblhau DPIA yn ein cynorthwyo i nodi a lleihau ein risgiau preifatrwydd i gydymffurfio â'n rhwymedigaethau diogelu data a chwrdd â disgwyliadau unigolion o ran preifatrwydd. Mae'r polisi hwn, y canllawiau a'r ffurflenni cysylltiedig yn nodi'r cydrannau allweddol dan sylw.
- 1.4. Mae'r polisi hwn yn rhan o fframwaith llywodraethu gwybodaeth Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGGC).

2. Cwmpas

- 2.1. Dylai'r polisi hwn fod yn berthnasol i holl staff OGCC (gan gynnwys staff parhaol, contract a dros dro ac unigolion neu sefydliadau sydd wedi'u contractio'n uniongyrchol gan OGCC).

3. Beth yw DPIA?

- 3.1. Proses o nodi risgiau diogelu data prosiect, proses neu system, yn systematig ac yn gynhwysfawr, yw DPIA. Yna gellir dadansoddi'r risgiau hyn i leihau neu fynd i'r afael â'r risg.
- 3.2. Gall y risgiau hyn fod yn risgiau cyfreithlon, ariannol, yn ymwneud ag enw da neu'n risgiau cydymffurfio, ond dylai'r ffocws fod ar y risgiau i unigolion, megis y potensial ar gyfer unrhyw anfantais neu niwed sylweddol. Rhaid i'r DPIA ystyried

---

¹ [Canllawiau DPIA Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth \(ICO\)](#)

tebygolrwydd a difrifoldeb unrhyw effaith ar unigolion. Nid oes rhaid dileu'r risg ond rhaid ei ostwng i lefel y mae OGCC yn ei dderbyn.

- 3.3. Mae'n rhwymedigaeth o dan GDPR y DU i gynnal DPIA ar gyfer unrhyw brosesu sy'n debygol o arwain at risg uchel i fuddiannau unigolion. Ar ôl cynnal DPIA, os yw'r risg yn parhau'n uchel ac nad oes modd lliniaru'r risg, yna rhaid ymgynghori â Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO) cyn dechrau'r prosesu.
- 3.4. Dylid ymgorffori DPIA ym mhrosesau sefydliadol. Mae gan OGCC Gofrestr Asedau Gwybodaeth sy'n rhestru'r asedau gwybodaeth sydd gennym, a chaiff y rhain eu grwpio yn ôl swyddogaeth busnes. Dylid cysylltu DPIA ag ased gwybodaeth a'i gofnodi yn y Gofrestr Asedau Gwybodaeth. Ni ddylai DPIA fod yn asesiad unwaith ac am byth ond yn un sy'n cael ei adolygu'n rheolaidd.

4. Diffiniadau eraill

- 4.1. **Menter** - unrhyw gynnig sy'n ystyried newid, er enghraifft polisi, proses, gweithdrefn, prosiect, system TG neu weithgarwch caffael newydd.
- 4.2. **Preifatrwydd** – yn ei ystyr ehangaf, hawl unigolyn i fod yn rhydd rhag ymyrraeth.

- 4.3. **Ased Gwybodaeth** – corff o wybodaeth sydd wedi'i ddiffinio a'i reoli fel un uned unigol er mwyn gallu ei ddeall, rhannu, diogelu a'i ddefnyddio'n effeithlon. Mae ganddynt werth, risg, cynnwys a chylch oes sy'n adnabyddadwy a hylaw.²
- 4.4. **Y Gofrestr Asedau Gwybodaeth** - rhestr o asedau gwybodaeth sydd gan OGCC. Mae'r gofrestr yn ein galluogi i ddeall a rheoli risgiau sy'n gysylltiedig â phob ased gwybodaeth.
- 4.5. **Data personol** – gwybodaeth sy'n ein galluogi i nodi unigolyn, naill ai o'r wybodaeth a ddarparwyd neu o'i hychwanegu at wybodaeth arall a allai fod ar gael. Gallai data personol hefyd gynnwys categorïau arbennig o ddata personol sy'n cael eu hystyried yn fwy sensitif y bydd ond yn bosibl eu prosesu mewn amgylchiadau mwy cyfyngedig.

5. Rolau a chyfrifoldebau

Rôl	Cyfrifoldeb Llywodraethu Gwybodaeth (IG)
Bob Aelod o Staff	Mae angen i unrhyw aelod o staff sy'n ymwneud â datblygu prosiect, menter a systemau fod yn ymwybodol o'r polisi hwn a deall pryd y gallai fod angen DPIA. Dylent adolygu'r DPIA trwy gydol y prosiect ac ymgynghori â'r IGM.
Perchnogion Asedau Gwybodaeth (IAO)	IAO yw unigolion cyfrifol/unigolion mewn swyddi uchel sy'n gweithio mewn maes busnes perthnasol. Mae angen iddynt ddeall a mynd i'r afael â risgiau i asedau gwybodaeth y maent yn 'berchen' arnynt trwy ddeall pa wybodaeth sy'n cael ei phrosesu yn eu maes busnes, sut a pham. Mae'n rhaid iddynt roi sicrwydd i'r SIRO (yr Uwch Berchennog Risgiau Gwybodaeth) ar ddiogelwch a defnydd asedau gwybodaeth a bod DPIA yn cael eu cynnal ar gyfer unrhyw brosiectau, systemau a phrosesau newydd.

² [Taflen Ffeithiau Ased Gwybodaeth](#), Yr Archifau Cenedlaethol

Rôl	Cyfrifoldeb Llywodraethu Gwybodaeth (IG)
Rheolwr Llywodraethu Gwybodaeth (IGM)	Yr IGM yw Swyddog Diogelu Data (DPO) statudol y sefydliad ac mae'n gyfrifol am fonitro cydymffurfiad sefydliadol â deddfwriaeth diogelu data gan gynnwys y polisi hwn. Maent yn gyfrifol am weithredu'r polisi hwn a rhaid ymgynghori â nhw o ran unrhyw DPIAau a gynhelir.
Y Prif Swyddog Diogelwch Gwybodaeth (CISO)	Y COODol yw'r CISO a'i rôl yw sicrhau diogelwch gwybodaeth OGCC, gan gynnwys seiberddiogelwch a chadernid rhwydweithiau OGCC. Maent yn gweithio â'r SIRO a DIPO i gynghori ynghylch y ffordd orau i reoli risg, tra'n manteisio ar dechnoleg i gyflawni amcanion strategol y sefydliad. Mae'r SIRO a CISO yn gyfrifol am gymeradwyo DPIA.
Yr Uwch Berchennog Risgiau Gwybodaeth (SIRO)	Y CLADol yw'r SIRO a'i rôl yw arwain diwylliant o reoli gwybodaeth yn dda. Maent yn gyfrifol am sicrhau bod risgiau gwybodaeth sydd eisoes wedi'u nodi yn cael eu rheoli a bod cynlluniau rheoli yn cael eu gweithredu. Mae'r SIRO a CISO yn gyfrifol am gymeradwyo DPIA.
Cynorthwywyr Asedau Gwybodaeth (IAA)	Mae IAA yn cynorthwyo IAO wrth sicrhau bod polisiau a phrosesau yn cael eu dilyn, gan gydnabod risgiau diogelwch gwybodaeth gwirioneddol neu bosibl. Maent yn sicrhau bod y gofrestr ased gwybodaeth yn cael ei diweddarau ac yn cynorthwyo'r IAO i gwblhau DPIA.
Tîm Rheoli (MT)	Yr MT sy'n goruchwyllo cydymffurfiaeth â llywodraethu gwybodaeth, safonau diogelwch a'r polisi hwn. Maent yn gyfrifol am gymeradwyo Fframwaith Strategol Llywodraethu Gwybodaeth OGCC a chynlluniau gweithredu blynyddol sy'n cynnwys adolygu asedau gwybodaeth a nodir yng Nghofrestr Asedau Gwybodaeth OGCC.

6. Er Buddion Asesiad o'r Effaith ar Ddiogelu Data

- 6.1. nad yw cwblhau Asesiad o'r Effaith ar Ddiogelu Data (DPIA) yn ofyniad cyfreithlon, mae'n ffordd effeithiol o ddangos sut mae'r dulliau prosesu data personol yn cydymffurfio â deddfwriaeth diogelu data. Gallai'r ICO holi a yw DPIA wedi'i gynnal.
- 6.2. Mae DPIA yn sicrhau bod y dewisiadau lleiaf ymwthiol i breifatrwydd yn cael eu harchwilio er mwyn atal rhag effeithio unigolion mewn ffordd negyddol. Mae'n

helpu i nodi pa wybodaeth sydd angen ei chynnwys mewn hysbysiad preifatrwydd, sy'n cynorthwyo â thryloywder, gan ei gwneud hi'n haws esbonio i unigolion pam mae eu gwybodaeth yn cael ei defnyddio. Dylai hyn arwain at fwy o hyder yn y ffordd y caiff gwybodaeth bersonol ei phrosesu.

- 6.3. Bydd cwblhau DPIA yn ystod camau cynnar menter yn sicrhau bod materion preifatrwydd yn cael eu nodi'n gynnar. Yn bwysicach oll, nid yw datrysiadau amhriodol yn cael eu gweithredu y bydd angen eu gwrthdroi yn ddiweddarach, a allai fod yn gostus.
- 6.4. Dylai cynnal DPIA fod o fudd i OGCC drwy lunio polisïau a systemau gwell a gwella perthnasoedd ag unigolion.

7. Y Weithdrefn DPIA

- 7.1. Mae'r weithdrefn DPIA yn cynnwys 8 cam.
  - Nodi'r angen am DPIA.
  - Disgrifio llifoddd prosesu a gwybodaeth.
  - Ystyried ymgynghori.
  - Nodi ac asesu risgiau.
  - Nodi mesurau lliniaru.
  - Cymeradwyo a chofnodi canlyniadau.
  - Integreiddio'r canlyniadau mewn cynllun.
  - Adolygu'n rheolaidd.
- 7.2. Dylid graddio'r amser a'r adnoddau a neilltuir ar gyfer DPIA i gyd-fynd â natur y fenter.

8. Pryd y mae angen DPIA?

- 8.1. Gallai fod angen DPIA ar gyfer unrhyw fenter sy'n ymwneud â phrosesu data personol. Dylid ymgymryd â DPIA o ddechrau'r fenter newydd er mwyn sicrhau bod problemau posibl yn cael eu nodi'n gynnar, pan fydd mynd i'r afael â nhw yn symlach, yn llai costus a gellir dylanwadu ar gyfeiriad y gwaith. Dylid parhau i ystyried y DPIA drwy gydol y broses weithredu.
- 8.2. Yn ogystal, mae'n bwysig ystyried DPIA ar gyfer unrhyw newid arfaethedig i fenter bresennol. Mae newid i unrhyw broses neu system bresennol hefyd yn cynnwys

terfynu unrhyw weithgaredd neu drefniant. Er enghraifft, pam ddaw contract i ben, fel y gellir ystyried trefniadau ar gyfer dinistrio neu drosglwyddo unrhyw ddata yn ddiogel. O ran gweithgareddau caffael, dylid cwblhau'r DPIA cyn tendro er mwyn sicrhau bod yr holl risgiau preifatrwydd perthnasol yn cael eu hystyried wrth baratoi manylebau tendro.

- 8.3. Mae DPIA yn ofynnol cyn dechrau unrhyw brosesu sy'n 'risg uchel'. Mae'r weithdrefn DPIA yn dechrau gyda gwirio a yw'r fenter yn cynnwys unrhyw brosesu sy'n gofyn yn awtomatig am DPIA neu ffactorau eraill a allai ddangos bod y risg yn debygol o fod yn uchel. Er enghraifft, defnyddio cyflenwr allanol i brosesu data personol.
- 8.4. Os mai canlyniad y sgrinio yw nad oes angen DPIA, dylid dogfennu'r rheswm am hyn. Gall fod angen adolygu'r penderfyniad yn y dyfodol. Hyd yn oed os nad oes angen DPIA, efallai y bydd yr offer mapio llif ac asesu risg o fudd i chi ar gyfer rheoli prosiect.

9. Ymgymryd â DPIA

- 9.1. Ar ôl dod i gasgliad bod angen DPIA llawn, dylid cwblhau'r Templed DPIA. Mae'r templed yn egluro beth sy'n ofynnol ym mhob cam. Mae'n rhaid rhoi esboniad am unrhyw adran sydd heb ei chwblhau.
- 9.2. Cyfrifoldeb arweinydd menter yw nodi'r angen am DPIA a'i gwblhau.
- 9.3. **Disgrifio llifoedd prosesu a gwybodaeth.** Mae'r cam hwn yn ymwneud â disgrifio natur, cwmpas, cyd-destun a diben y prosesu:
  - **Natur** - Sut bydd y data'n cael ei gasglu, ei ddefnyddio, ei storio, ei ddileu a'i rannu?
  - **Cwmpas** - Y math o ddata dan sylw ac a yw hyn yn cynnwys data categori arbennig neu ddata euogfarn droseddol? Faint o ddata fydd yn cael ei gasglu a'i ddefnyddio a pha mor hir y bydd yn cael ei gadw? Nifer y bobl yr effeithir arnynt.
  - **Cyd-destun** - Perthynas OGCC â'r unigolion. Faint o reolaeth fydd ganddynt ac a fyddent yn disgwyl i ni ddefnyddio eu data fel y cynigir? A ydynt yn cynnwys plant neu unrhyw grwpiau eraill sy'n agored i niwed?

- **Diben** - Pam y mae OGCC yn prosesu'r data? Beth yw'r effaith a fwriedir ar unigolion? Beth yw'r manteision i OGCC?
- 9.4. Gall defnyddio diagram llif fod yn defnyddio i fapio'r llif gwybodaeth o ddechrau'r broses hyd at ddiwedd y prosesu. Mae hyn yn caniatáu ar gyfer asesiad effeithiol o risgiau preifatrwydd trwy gylch oes y prosesu.
- 9.5. **Ystyriwch ymgynghori** i ddeall a yw'r prosesu yn angenrheidiol ac yn gymesur. Dylech ystyried ceisio barn unigolion neu eu cynrychiolwyr a allai gael eu heffeithio gan y prosesu. Mae'n bwysig ystyried ymgynghori â rhanddeiliad mewnol ac allanol ac unrhyw un sy'n gyfrifol am unrhyw ran o'r prosesu. Gall fod angen cael cyngor arbenigol, megis arbenigedd cyfreithiol a diogelwch gwybodaeth.
- Nid oes unrhyw ofyniad penodol i ymgynghori ond gall helpu i nodi ac asesu'r risgiau diogelu data ac unrhyw risgiau eraill.
- 9.6. **Nodi ac asesu risgiau** trwy gylch oes y prosesu. Er enghraifft, risgiau ynghylch cywirdeb neu ddiogelwch y data personol ac unrhyw ymyrraeth ddiangen ar hawl unigolion i breifatrwydd. Hefyd, gall fod risgiau i'r sefydliad megis risgiau cydymffurfio cyfreithiol, risgiau ariannol neu risgiau i enw da.
- 9.7. **Nodi mesurau lliniaru** i leihau neu ddileu'r risg, gan ystyried unrhyw gostau a buddion, ynghyd ag a allai'r rhain fod yn briodol. Er enghraifft:
- Penderfynu peidio â chasglu mathau penodol o ddata.
  - Dienwi neu ffugenwi'r data lle bo modd.
  - Datblygu canllawiau neu brosesau i osgoi risgiau.
  - Hyfforddi staff.
  - Defnyddio technoleg wahanol neu ychwanegu lefelau ychwanegol o ddiogelwch.
  - Newid hysbysiadau preifatrwydd fel bod unigolion yn gwybod beth i'w ddisgwyl.

- 9.8. **Cymeradwyo a chofnodi canlyniadau** o'r asesiad risg. Efallai na fydd yn bosibl dileu neu leihau'r risg felly mae angen cofnodi hyn. Gall rhai risgiau, gan gynnwys risg uchel, gael eu hystyried yn dderbyniol ar sail y manteision i OGCC. Fodd bynnag, rhaid ymgynghori â'r ICO os yw'r risg yn parhau i fod yn uchel ac efallai y bydd yn anodd ei liniaru.

Gallai hefyd fod yn angenrheidiol diweddarau Cofrestr Risgiau OGCC. Mae'n rhaid i'r Templed DPIA gael ei arwyddo gan y Perchennog Asedau Gwybodaeth (IAO). Dylid dogfennu cyngor yr IGM ac os ydych yn penderfynu peidio â dilyn eu cyngor, rhaid cofnodi'r rhesymau dros hyn hefyd.

- 9.9. **Integreiddio canlyniadau yn y cynllun** er mwyn nodi camau gweithredu clir a pherchnogion camau gweithredu clir. Bydd angen monitro cynlluniau gweithredu hyd at eu gweithredu. Mae'n bosibl y gallai hyn fwydo yn uniongyrchol i'r ddogfennaeth rheoli prosiect. Gallai fod yn angenrheidiol fynd drwy'r cylch DPIA eto ac addasu'r cynllun gweithredu.

10. Ymgynghori â'r ICO

- 10.1. Mae'n rhaid ymgynghori â'r ICO cyn bwrw ymlaen â'r prosesu pan fydd y risg sy'n anodd cael gwared arno yn un uchel, ac nad yw'n bosibl lleihau neu ddileu'r risg.
- 10.2. Ni ellir bwrw ymlaen â'r prosesu hyd nes yr ymgynghorwyd â'r ICO a gall gymryd rhwng 8 a 14 wythnos i'r ICO ymateb.
- 10.3. Bydd yr IGM yn cysylltu â'r ICO i anfon copi o'r DPIA.

11. Adolygu DIPA

- 11.1. Dylid adolygu'r DPIA a'i ailadrodd os bydd newid sylweddol i natur, cwmpas, cyd-destun neu ddibenion y prosesu.

12. Datgelu a chyhoeddi DPIA

- 12.1. Er nad yw datgelu neu gyhoeddi DPIA wedi'i gwblhau yn ofyniad cyfreithiol, mae datgelu neu gyhoeddi yn dangos atebolrwydd a thryloywder. Gall ennill ymddiriedaeth a hyder ym mhrosesau prosesu gwybodaeth bersonol OGCC.
- 12.2. Gellir gofyn am fynediad i DPIA o dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Felly, oni bai bod eithriad yn berthnasol, efallai y bydd angen ei ddatgelu.
- 12.3. Bydd angen ystyried cyhoeddi ar sail pob achos unigol, gan sicrhau na chaiff unrhyw wybodaeth sensitif ei datgelu. Y Perchennog Asedau Gwybodaeth, ynghyd â'r Rheolwr Llywodraethu Gwybodaeth, SIRO a CISO, ddylai benderfynu a ddylid cyhoeddi.
- 12.4. Dylid ymgynghori â'r IGM cyn gwneud unrhyw benderfyniadau o ran datgelu neu gyhoeddi DPIA.

13. Monitro a Chydymffurfio

- 13.1. Bydd y Rheolwr Llywodraethu Gwybodaeth yn monitro effeithiolrwydd y polisi hwn, gan ddarparu adroddiadau yn ôl yr angen i'r Tîm Rheoli.
- 13.2. Fel egwyddor o arfer da, ac i sicrhau bod Cofrestr Asedau Gwybodaeth OGCC yn cael ei diweddarau'n gyson, gellir adolygu DPIA ac asesiadau risg eraill pryd bynnag y caiff ased gwybodaeth ei adolygu.
- 13.3. Mae'r IGM ar y cyd a'r IAO a'r Tîm Rheoli yn adolygu tueddiadau digwyddiadau diogelwch gwybodaeth i sicrhau bod rheolaethau digonol ar waith sy'n briodol i unrhyw risgiau diogelu data. O ganlyniad, gellir adolygu adolygiadau o unrhyw DPIA perthnasol.

14. Adolygu'r polisi hwn

- 14.1. Caiff y polisi hwn ei adolygu pob 3 mlynedd a chaiff ei gyhoeddi'n fewnol ac yn allanol.

15. Rhagor o Wybodaeth

- 15.1. Mae Canllawiau Proses DPIA OGCC yn cefnogi'r staff hynny sy'n ymgymryd â DPIA ac yn darparu cyfarwyddiadau cam wrth gam ynglŷn â'r hyn sy'n ofynnol drwy

gydol y broses. Mae copi o holiadur sgrinio DPIA a Ffurflen Templed DPIA wedi'u cynnwys yn ogystal ag enghraifft o DPIA wedi'i gwblhau.

15.2. Gall y Rheolwr Llywodraethu Gwybodaeth (IGM) roi cyngor ac arweiniad a rhaid ymgynghori â'r IGM yn ystod y broses DPIA.

15.3. Adnoddau allanol:

- [Aseidiadau o'r Effaith ar Ddiogelu Data, Canllawiau ICO.](#)
- [Canllawiau DPIA manwl gan ICO.](#)